

จิ้งจกเขาสูงยูนนาน
Hemiphyllodactylus yunnanensis
(Boulenger, 1903)
Yunnan dwarf gecko

จิ้งจกเขาสูงยูนนาน – *Hemiphyllodactylus yunnanensis* (Boulenger, 1903)

ลักษณะ มีขนาดตัวเล็ก (จากปลายปากถึงรูก้น 50 มิลลิเมตร และหางยาว 50 มิลลิเมตร) หัวยาวและกว้างกว่าลำคอเล็กน้อย ลำตัวยาวมาก หางยาวใกล้เคียงกับความยาวลำตัว (ไม่รวมหัว) ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดอ่อนนุ่มปกคลุม เกล็ดที่ส่วนหน้าของหัวใหญ่กว่าเกล็ดที่ด้านหลังและบนหลัง แต่เกล็ดบนหลังใหญ่กว่าเกล็ดที่ด้านหลัง ท้ายทอย เกล็ดรูปร่างกลมและเรียงตัวต่อเนื่องกัน เกล็ดด้านบนของหางใหญ่กว่าเกล็ดบนหลัง เกล็ดด้านท้องรูปร่างกลมและขอบแผ่นเกล็ดมีรอยหยัก เกล็ดด้านท้องในแนวกลางตัวใหญ่กว่าเกล็ดบนหลังประมาณ 2 เท่า เกล็ดใต้หางใหญ่แต่ไม่มีเกล็ดแถวเดียวในแนวกลางตัวที่ขยายกว้าง เพศผู้มีขอบทางด้านข้างและทางด้านท้ายของช่องเปิดรูก้นเป็นตุ่มใหญ่ (hemipenial tubercle)

ลำตัวสีน้ำตาลคล้ำและมีจุดประสีน้ำตาลกระจาย บนหลังในแนวกลางตัวมีแถบกว้างสีเข้มพาดยาวจากพื้นที่บริเวณตรงกลางระหว่างตาทั้งสองข้างไปยังโคนหาง ขอบด้านบนทั้งสองข้างของแถบเป็นรอยหยัก ในพื้นที่ต่อเนื่องจากแถบสีเข้มออกไปทางด้านข้างทั้งสองข้างเป็นแถบกว้างสีน้ำตาลเหลือง แต่อาจจะพบเปลี่ยนสีชัดเจนเป็นสีครีมได้ และอาจมองไม่เห็นแถบสีเข้มบนหลัง บนหางมีแถบสีเข้มพาดขวางเป็นระยะ หรือหางอาจมีสีครีมจนถึงสีส้ม ขาหน้าและขาหลังมีลวดลายสีเข้ม ด้านท้องสีครีมและมีจุดเล็กสีเข้มกระจาย

ขาหน้าและขาหลังสั้นและค่อนข้างเล็ก นิ้วตีนด้านในสุดของขาหน้าและของขาหลังเล็กมากและไม่มีเล็บ ส่วนนิ้วตีนนิ้วอื่นทุกนิ้วมีเล็บ ด้านใต้ของนิ้วตีนมีแผ่นหนังแบนและบางเรียงตัวเป็นแถวหลายแถวพาดขวาง

การแพร่กระจาย จีน เมียนมาร์ ลาว ในประเทศไทยพบทางภาคเหนือ ทางตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในพื้นที่ตามแนวเทือกเขาเพชรบูรณ์ลงมาถึงเขาใหญ่ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบในป่าดิบแล้ง

พื้นที่อาศัย ค่อนข้างจำกัดแหล่งอาศัยในพื้นที่ป่า

นิสัย หลบซ่อนตัวในเวลากลางวันอยู่ในโพรงหรือในซอกของต้นไม้หรือใต้ขอนไม้และออกหากินเวลากลางคืน ส่วนมากพบหากินตามลำพังตัวเดียวบนต้นไม้ นิสัยชอบกระโดด เมื่อถูกรบกวนและจะหลบหนีจะใช้การวิ่งสลับกับการกระโดดเข้าไปใต้กองใบไม้หรือตามซอกของเปลือกต้นไม้ มีพฤติกรรมปล่อยหางหลุดจากตัว

สถานภาพ ไม่ได้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชมีประชากรน้อย